

Multithreaded Algorithms

Thomas Bamelis

KU Leuven Kulak

Academiejaar 2017-2018

Overzicht

Inleiding

Basis van multithreading

Meeteenheden prestatie

Scheduling van threads

Analyseren van een algoritme

Matrix vermenigvuldiging

Merge sort

Besluit

Overzicht

Inleiding

Basis van multithreading

Meeteenheden prestatie

Scheduling van threads

Analyseren van een algoritme

Matrix vermenigvuldiging

Merge sort

Besluit

Multiprocessoren en threads

Multiprocessors

- ▶ Meerder processors en/of cores per processor
- ▶ Meerdere instructies simultaan

Threading

- ▶ Apart (parallel) uitgevoerd
- ▶ Heeft : ID, PC, registers en stack
- ▶ Deelt : code- en data sections en resources (e.g. file)

Multiprocessoren en threads

Multiprocessors

- ▶ Meerder processors en/of cores per processor
- ▶ Meerdere instructies simultaan

Threading

- ▶ Apart (parallel) uitgevoerd
- ▶ Heeft : ID, PC, registers en stack
- ▶ Deelt : code- en data sections en resources (e.g. file)

Multiprocessoren en threads

Multiprocessors

- ▶ Meerder processors en/of cores per processor
- ▶ Meerdere instructies simultaan

Threading

- ▶ Apart (parallel) uitgevoerd
- ▶ Heeft : ID, PC, registers en stack
- ▶ Deelt : code- en data sections en resources (e.g. file)

Multiprocessoren en threads

Multiprocessors

- ▶ Meerder processors en/of cores per processor
- ▶ Meerdere instructies simultaan

Threading

- ▶ Apart (parallel) uitgevoerd
- ▶ Heeft : ID, PC, registers en stack
- ▶ Deelt : code- en data sections en resources (e.g. file)

Multiprocessoren en threads

Multiprocessors

- ▶ Meerder processors en/of cores per processor
- ▶ Meerdere instructies simultaan

Threading

- ▶ Apart (parallel) uitgevoerd
- ▶ Heeft : ID, PC, registers en stack
- ▶ Deelt : code- en data sections en resources (e.g. file)

Dynamic threading

Toegankelijke vorm van threading.
Scheduler beslist hoeveel threads wanneer.

Nested parallelism Een thread kan andere threads oproepen

Parallel loop Iedere iteratie in een for loop voert tegelijk uit

Overzicht

Inleiding

Basis van multithreading

Meeteenheden prestatie

Scheduling van threads

Analyseren van een algoritme

Matrix vermenigvuldiging

Merge sort

Besluit

Voorbeeld

Voorbeeld m.b.v. (slechte) recursieve Fibonacci ($\Theta(F_n)$)

Fib(n)

$F_0 = 0$
 $F_1 = 1$
 $F_i = F_{i-1} + F_{i-2}$ als $i \geq 2$

```
1  
2  if n <= 1  
3      return n  
4  else  
5      x = Fib(n-1)  
6      y = Fib(n-2)  
7      return x + y  
8  
9
```

Keywords

spawn Nested-parallism (child kan andere threads oproepen)

sync Wachten tot alle children voltooiën (impliciet in iedere return)

Keywords

spawn Nested-parallism (child kan andere threads oproepen)

sync Wachten tot alle children voltooiën (impliciet in iedere return)

Keywords

spawn Nested-parallism (child kan andere threads oproepen)

sync Wachten tot alle children voltooiën (impliciet in iedere return)

Parallel voorbeeld

‘Logical parallelism’

subroutine *kan*
parallel uitvoeren

Serialization Threading
keywoorden
weglaten geeft
sequentieel
algoritme

P-Fib(n)

```
1
2 if n <= 1
3   return n
4 else
5   x = spawn P-Fib(n-1)
6   y = P-Fib(n-2)
7   sync
8   return x + y
```

Voorstelling multithreading

Gerichte kringloze graaf $G(V,E)$
(‘Computation dag’)

- ▶ V de verzameling instructies (of strands)
- ▶ E met $(u,v) \in E$: *u moet voor v uitvoeren.*

Strand stuk zonder parallele keywords

Strands u en v *‘in serie’* indien direct pad $(u,v) \in E$,
anders *in parallel*

Voorstelling multithreading

Gerichte kringloze graaf $G(V,E)$
(‘Computation dag’)

- ▶ V de verzameling instructies (of strands)
- ▶ E met $(u,v) \in E$: *u moet voor v uitvoeren.*

Strand stuk zonder parallele keywords

Strands u en v ‘*in serie*’ indien direct pad $(u,v) \in E$,
anders *in parallel*

Voorstelling multithreading

Gerichte kringloze graaf $G(V,E)$
(‘Computation dag’)

- ▶ V de verzameling instructies (of strands)
- ▶ E met $(u,v) \in E$: *u moet voor v uitvoeren.*

Strand stuk zonder parallelle keywords

Strands u en v ‘*in serie*’ indien direct pad $(u,v) \in E$,
anders *in parallel*

Voorstelling multithreading

Gerichte kringloze graaf $G(V,E)$
(‘Computation dag’)

- ▶ V de verzameling instructies (of strands)
- ▶ E met $(u,v) \in E$: *u moet voor v uitvoeren.*

Strand stuk zonder parallelle keywords

Strands u en v ‘*in serie*’ indien direct pad $(u,v) \in E$,
anders *in parallel*

Soorten bogen

Continuation boog (u, u') Strand u die (in dezelfde thread) direct doorgaat naar volgende strand u'

Spawn boog (u, v) Strand u 'spawnt' strand v (mogelijks in andere thread)

Call boog (u, v) Strand u doet functieoproep naar functie v (in zelfde thread)

Return boog (u, x) Gespawnde strand u keert terug naar parentprocedure met x de eerste strand na de eerstvolgende sync na spawn u

Iedere strand u die strand v spawnt, heeft ook cont. boog (u, u')

Soorten bogen

Continuation boog (u, u') Strand u die (in dezelfde thread) direct doorgaat naar volgende strand u'

Spawn boog (u, v) Strand u 'spawnt' strand v (mogelijks in andere thread)

Call boog (u, v) Strand u doet functieoproep naar functie v (in zelfde thread)

Return boog (u, x) Gespawnde strand u keert terug naar parentprocedure met x de eerste strand na de eerstvolgende sync na spawn u

Iedere strand u die strand v spawnt, heeft ook cont. boog (u, u')

Soorten bogen

Continuation boog (u, u') Strand u die (in dezelfde thread) direct doorgaat naar volgende strand u'

Spawn boog (u, v) Strand u 'spawnt' strand v (mogelijks in andere thread)

Call boog (u, v) Strand u doet functieoproep naar functie v (in zelfde thread)

Return boog (u, x) Gespawnde strand u keert terug naar parentprocedure met x de eerste strand na de eerstvolgende sync na spawn u

Iedere strand u die strand v spawnt, heeft ook cont. boog (u, u')

Soorten boog

Continuation boog (u, u') Strand u die (in dezelfde thread) direct doorgaat naar volgende strand u'

Spawn boog (u, v) Strand u 'spawnt' strand v (mogelijks in andere thread)

Call boog (u, v) Strand u doet functieoproep naar functie v (in zelfde thread)

Return boog (u, x) Gespawnde strand u keert terug naar parentprocedure met x de eerste strand na de eerstvolgende sync na spawn u

Iedere strand u die strand v spawnt, heeft ook cont. boog (u, u')

Soorten boog

Continuation boog (u, u') Strand u die (in dezelfde thread) direct doorgaat naar volgende strand u'

Spawn boog (u, v) Strand u 'spawnt' strand v (mogelijks in andere thread)

Call boog (u, v) Strand u doet functieoproep naar functie v (in zelfde thread)

Return boog (u, x) Gespawnde strand u keert terug naar parentprocedure met x de eerste strand na de eerstvolgende sync na spawn u

Iedere strand u die strand v spawnt, heeft ook cont. boog (u, u')

Soorten bogen

Continuation boog (u, u') Strand u die (in dezelfde thread) direct doorgaat naar volgende strand u'

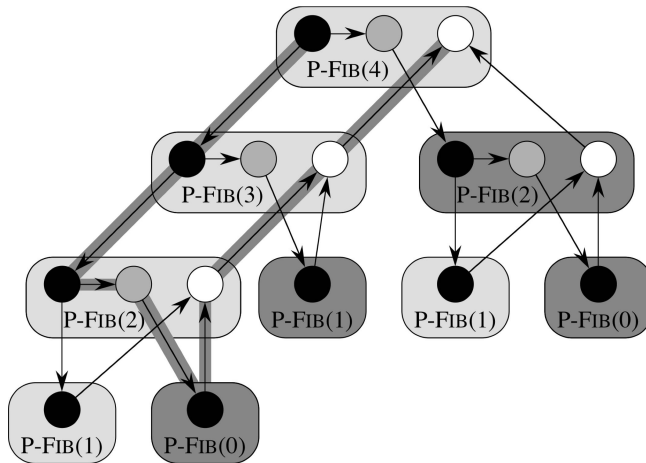
Spawn boog (u, v) Strand u 'spawnt' strand v (mogelijks in andere thread)

Call boog (u, v) Strand u doet functieoproep naar functie v (in zelfde thread)

Return boog (u, x) Gespawnde strand u keert terug naar parentprocedure met x de eerste strand na de eerstvolgende sync na spawn u

Iedere strand u die strand v spawnt, heeft ook cont. boog (u, u')

P-Fib(4)

- ▶ Bol: strand
- ▶ Hor. pijl: cont. boog
- ▶ Ver./Dig. pijl (neerwaarts): spawn of call boog
- ▶ Ver./Dig. pijl (opwaarts): return boog

Strands in P-Fib

Bu / Eu : Begin strand u / End strand u

```

1  P-Fib (n)
2  /* Bu */
3  if n <= 1
4  return n
5  else
6  x = /* Eu */ spawn /* Bv */ P-Fib (n-1)
      /* Ev */
7  /* Bu' */
8  y = /* Eu' */ /* Bv' */ P-Fib (n-2)
9  /* Ev' */
10 sync
11 return /* Bx */ x + y /* Ex */

```

Bogen

$(i \leq 2)$:

-Spawn

(u, v)

-Cont (u, u')

-Call (u', v')

-Return

$(v, x) (v', x)$

* sync in

return →

Parallel

keyword

Strands in P-Fib

Bu / Eu : Begin strand u / End strand u

```

1  P-Fib (n)
2  /* Bu */
3  if n <= 1
4  return n
5  else
6  x = /* Eu */ spawn /* Bv */ P-Fib (n-1)
      /* Ev */
7  /* Bu' */
8  y = /* Eu' */ /* Bv' */ P-Fib (n-2)
9  /* Ev' */
10 sync
11 return /* Bx */ x + y /* Ex */

```

Bogen

$(i \leq 2)$:

-Spawn

(u, v)

-Cont (u, u')

-Call (u', v')

-Return

$(v, x) (v', x)$

* sync in

return →

Parallel

keyword

Strands in P-Fib

Bu / Eu : Begin strand u / End strand u

```

1  P-Fib (n)
2  /* Bu */
3  if n <= 1
4  return n
5  else
6  x = /* Eu */ spawn /* Bv */ P-Fib (n-1)
      /* Ev */
7  /* Bu' */
8  y = /* Eu' */ /* Bv' */ P-Fib (n-2)
9  /* Ev' */
10 sync
11 return /* Bx */ x + y /* Ex */

```

Bogen

$(i \leq 2)$:

-Spawn

(u, v)

-Cont (u, u')

-Call (u', v')

-Return

$(v, x) (v', x)$

* sync in

return →

Parallel

keyword

Strands in P-Fib

Bu / Eu : Begin strand u / End strand u

```

1  P-Fib (n)
2  /* Bu */
3  if n <= 1
4  return n
5  else
6  x = /* Eu */ spawn /* Bv */ P-Fib (n-1)
      /* Ev */
7  /* Bu' */
8  y = /* Eu' */ /* Bv' */ P-Fib (n-2)
9  /* Ev' */
10 sync
11 return /* Bx */ x + y /* Ex */

```

Bogen

$(i \leq 2)$:

-Spawn

(u, v)

-Cont (u, u')

-Call (u', v')

-Return

$(v, x) (v', x)$

* sync in

return →

Parallel

keyword

Strands in P-Fib

Bu / Eu : Begin strand u / End strand u

```

1  P-Fib (n)
2  /* Bu */
3  if n <= 1
4  return n
5  else
6  x = /* Eu */ spawn /* Bv */ P-Fib (n-1)
      /* Ev */
7  /* Bu' */
8  y = /* Eu' */ /* Bv' */ P-Fib (n-2)
9  /* Ev' */
10 sync
11 return /* Bx */ x + y /* Ex */

```

Bogen

$(i \leq 2)$:

-Spawn

(u, v)

-Cont (u, u')

-Call (u', v')

-Return

$(v, x) (v', x)$

* sync in

return →

Parallel

keyword

Strands in P-Fib

Bu / Eu : Begin strand u / End strand u

```

1  P-Fib (n)
2  /* Bu */
3  if n <= 1
4  return n
5  else
6  x = /* Eu */ spawn /* Bv */ P-Fib (n-1)
      /* Ev */
7  /* Bu' */
8  y = /* Eu' */ /* Bv' */ P-Fib (n-2)
9  /* Ev' */
10 sync
11 return /* Bx */ x + y /* Ex */

```

Bogen

$(i \leq 2)$:

-Spawn

(u, v)

-Cont (u, u')

-Call (u', v')

-Return

$(v, x) (v', x)$

* sync in

return →

Parallel

keyword

Strands in P-Fib

Bu / Eu : Begin strand u / End strand u

```

1  P-Fib (n)
2  /* Bu */
3  if n <= 1
4  return n
5  else
6  x = /* Eu */ spawn /* Bv */ P-Fib (n-1)
      /* Ev */
7  /* Bu' */
8  y = /* Eu' */ /* Bv' */ P-Fib (n-2)
9  /* Ev' */
10 sync
11 return /* Bx */ x + y /* Ex */

```

Bogen

$(i \leq 2)$:

-Spawn

(u, v)

-Cont (u, u')

-Call (u', v')

-Return

$(v, x) (v', x)$

* sync in

return $\rightarrow$

Parallel

keyword

Ideale parallele computer

- ▶ Iedere processor even vlug
- ▶ Sequentially consistent: Alsof 1 instructie-cyclus van alle processoren maar 1 geheugentoegang nodig was
- ▶ Geen scheduling kost (in realiteit minimaal)

Ideale parallele computer

- ▶ Iedere processor even vlug
- ▶ Sequentially consistent: Alsof 1 instructie-cyclus van alle processoren maar 1 geheugentoegang nodig was
- ▶ Geen scheduling kost (in realiteit minimaal)

Ideale parallele computer

- ▶ Iedere processor even vlug
- ▶ Sequentially consistent: Alsof 1 instructie-cyclus van alle processoren maar 1 geheugentoegang nodig was
- ▶ Geen scheduling kost (in realiteit minimaal)

Ideale parallele computer

- ▶ Iedere processor even vlug
- ▶ Sequentially consistent: Alsof 1 instructie-cyclus van alle processoren maar 1 geheugentoegang nodig was
- ▶ Geen scheduling kost (in realiteit minimaal)

Overzicht

Inleiding

Basis van multithreading

Meeteenheden prestatie

Scheduling van threads

Analyseren van een algoritme

Matrix vermenigvuldiging

Merge sort

Besluit

Prestatie meten

Hoe kwaliteit meten van een algoritme?

work

- ▶ Tijd om op 1 processor uit te voeren

* *bij 1 tijdseenheid per strand, aantal knopen*

span

- ▶ De tijd van het meest tijdsintensieve pad

* *bij 1 tijdseenheid per strand, lengte langste (critical) pad*

T_P = tijd op P processors
work = T_1 en span = T_∞

Prestatie meten

Hoe kwaliteit meten van een algoritme?

work

- ▶ Tijd om op 1 processor uit te voeren

* *bij 1 tijdseenheid per strand, aantal knopen*

span

- ▶ De tijd van het meest tijdsintensieve pad

* *bij 1 tijdseenheid per strand, lengte langste (critical) pad*

T_P = tijd op P processors
work = T_1 en span = T_∞

Prestatie meten

Hoe kwaliteit meten van een algoritme?

work

- ▶ Tijd om op 1 processor uit te voeren

* *bij 1 tijdseenheid per strand, aantal knopen*

span

- ▶ De tijd van het meest tijdsintensieve pad

* *bij 1 tijdseenheid per strand, lengte langste (critical) pad*

T_P = tijd op P processors
work = T_1 en span = T_∞

Prestatie meten

Hoe kwaliteit meten van een algoritme?

work

- ▶ Tijd om op 1 processor uit te voeren

* *bij 1 tijdseenheid per strand, aantal knopen*

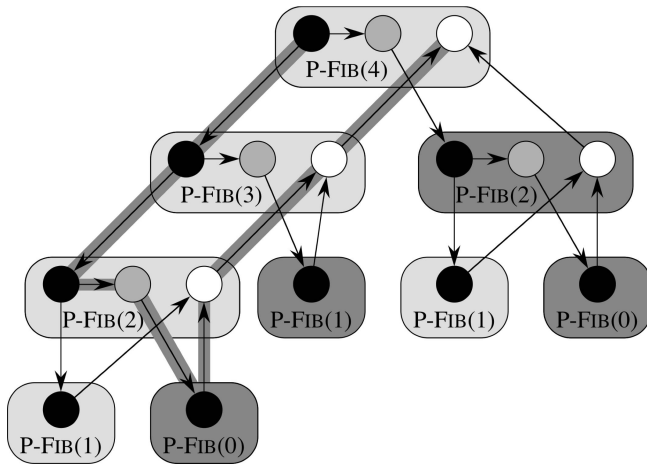
span

- ▶ De tijd van het meest tijdsintensieve pad

* *bij 1 tijdseenheid per strand, lengte langste (critical) pad*

$T_P = \text{tijd op } P \text{ processors}$
work = T_1 en span = T_∞

Span

Span is de
dikke lijn.

Ondergrenzen

Work en span zorgen voor ondergrenzen.

work law

- $T_P \geq T_1 / P$

P processoren $\Rightarrow$ P werkeenheden / tijdseenheid

$\Rightarrow PT_P$ werkeenheden in T_P tijd

EN

Totaal werk = work $\Rightarrow PT_P \geq T_1$

span law

- $T_P \geq T_\infty$

P processoren systeem altijd trager of even vlug als ∞ processoren. (∞ kan P na-apen)

Ondergrenzen

Work en span zorgen voor ondergrenzen.

work law

- $T_P \geq T_1/P$

P processoren $\Rightarrow$ P werkeenheden / tijdseenheid

$\Rightarrow PT_P$ werkeenheden in T_P tijd

EN

Totaal werk = work $\Rightarrow PT_P \geq T_1$

span law

- $T_P \geq T_\infty$

P processoren systeem altijd trager of even vlug als ∞ processoren. (∞ kan P na-apen)

Ondergrenzen

Work en span zorgen voor ondergrenzen.

work law

- $T_P \geq T_1 / P$

P processoren $\Rightarrow$ P werkeenheden / tijdseenheid

$\Rightarrow PT_P$ werkeenheden in T_P tijd

EN

Totaal werk = work $\Rightarrow PT_P \geq T_1$

span law

- $T_P \geq T_\infty$

P processoren systeem altijd trager of even vlug als ∞ processoren. (∞ kan P na-apen)

Speedup

→ **Speedup**: hoeveel sneller met P processoren dan 1
uitgedrukt met: T_1/T_P

Met bovengrens P (work law)

Linear speedup $T_1/T_P = \Theta(P)$

Perfect linear speedup $T_1/T_P = P$

Speedup

→ **Speedup**: hoeveel sneller met P processoren dan 1
uitgedrukt met: T_1/T_P
Met bovengrens P (work law)

Linear speedup $T_1/T_P = \Theta(P)$

Perfect linear speedup $T_1/T_P = P$

Speedup

→ **Speedup**: hoeveel sneller met P processoren dan 1
uitgedrukt met: T_1/T_P

Met bovengrens P (work law)

Linear speedup $T_1/T_P = \Theta(P)$

Perfect linear speedup $T_1/T_P = P$

Speedup

→ **Speedup**: hoeveel sneller met P processoren dan 1
uitgedrukt met: T_1/T_P

Met bovengrens P (work law)

Linear speedup $T_1/T_P = \Theta(P)$

Perfect linear speedup $T_1/T_P = P$

Parallelism

→ **Parallelism**: hoeveel voordeel door multi-threading uitgedrukt met: T_1/T_∞

3 interpretaties:

1. *Ratio*: gemiddeld werk per stap in langste pad vergeleken met work ($T_\infty = \text{span}$)
2. *Bovengrens*: maximum speedup
3. *Mogelijkheid perfect linear*: Indien # processoren groter is dan parallelisme, geen perfecte lineariteit mogelijk.

Parallelism

→ **Parallelism**: hoeveel voordeel door multi-threading uitgedrukt met: T_1/T_∞

3 interpretaties:

1. *Ratio*: gemiddeld werk per stap in langste pad vergeleken met work ($T_\infty = \text{span}$)
2. *Bovengrens*: maximum speedup
3. *Mogelijkheid perfect linear*: Indien # processoren groter is dan parallelisme, geen perfecte lineariteit mogelijk.

Parallelism

→ **Parallelism**: hoeveel voordeel door multi-threading uitgedrukt met: T_1/T_∞

3 interpretaties:

1. *Ratio*: gemiddeld werk per stap in langste pad vergeleken met work ($T_\infty = \text{span}$)
2. *Bovengrens*: maximum speedup
3. *Mogelijkheid perfect linear*: Indien # processoren groter is dan parallelisme, geen perfecte lineariteit mogelijk.

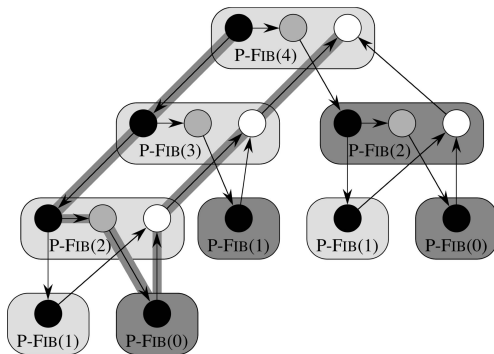
Parallelism

→ **Parallelism**: hoeveel voordeel door multi-threading uitgedrukt met: T_1/T_∞

3 interpretaties:

1. *Ratio*: gemiddeld werk per stap in langste pad vergeleken met work ($T_\infty = \text{span}$)
2. *Bovengrens*: maximum speedup
3. *Mogelijkheid perfect linear*: Indien # processoren groter is dan parallelisme, geen perfecte lineariteit mogelijk.

Vb parallelisme

work = $T_1 = 17$

span = $T_\infty = 8$
(dikke lijn)

parallelism =
 $T_1/T_\infty = 2,125$

→ max 2,125
sneller

Slackness

Verhouding tussen parallellisme algoritme en computer met P processors

$$(T_1/T_\infty)/P = T_1/PT_\infty$$

‘Hoeveel meer parallellisme dan processors’

Onder 1 $\rightarrow$ meer processors dan parallellisme $\rightarrow$ niet perfect lineair

Boven 1 $\rightarrow$ minder processors dan parallellisme $\rightarrow$ mogelijk perfect lineair

Processors zijn hierbij de limiterende factor

Overzicht

Inleiding

Basis van multithreading

Meeteenheden prestatie

Scheduling van threads

Analyseren van een algoritme

Matrix vermenigvuldiging

Merge sort

Besluit

Scheduling

▷ Waarom?

Strands efficiënt parallel uitvoeren

Overzicht

Inleiding

Basis van multithreading

Meeteenheden prestatie

Scheduling van threads

Analyseren van een algoritme

Matrix vermenigvuldiging

Merge sort

Besluit

Overzicht

Inleiding

Basis van multithreading

Meeteenheden prestatie

Scheduling van threads

Analyseren van een algoritme

Matrix vermenigvuldiging

Merge sort

Besluit

Frame-titel

Tekst.

Overzicht

Inleiding

Basis van multithreading

Meeteenheden prestatie

Scheduling van threads

Analyseren van een algoritme

Matrix vermenigvuldiging

Merge sort

Besluit

Frame-titel

Tekst.

Overzicht

Inleiding

Basis van multithreading

Meeteenheden prestatie

Scheduling van threads

Analyseren van een algoritme

Matrix vermenigvuldiging

Merge sort

Besluit

Afsluitende frame

Afsluitende tekst.